

Dr. Kovalovszky Miklós: Egy pestkörnyéki iskola társadalomrajza (Különlenyomat a peestszentlőrinci áll. fiú felső kereskedelmi iskola 1939—40. évi évkönyvéből.) Pestszentlőrinc, 1940. 8-r. 16 l.

Ma már nem kell bővebben magyaráznunk, hogy a nevelő csak akkor dolgozhatik tudatosan és eredményesen, ha ismeri azokat a viszonyokat, amelyek között növendékei élnek. Az iskolai állapot- vagy társadalomrajzokat éppen ez a megfontolás teszi nagyjelentőségűvé. Ott kellene tartanunk, hogy ne legyen olyan iskola, amelyik nem rendelkezik ilyen helyzetképpel. Ettől a kívánalomtól, sajnos, még messze vagyunk. Az előttünk fekvő kis tanulmány az első ilyen irányú munkák közé tartozik.

A dolgozat első része a szülő-társadalom rajzát adja a származás, népesedés, társadalmi megosztás és életkörülmények (anyagi viszonyok, lakás, étkezés) alapján. A második rész már közvetlenül a növendékekre vonatkozik. Külső körülményeik közül. előéletükről, keresetükről, ruházatukról és egészségügyi állapotukról szól bővebben. Szellemi téren pedig szórakozásukat, olysmányaikat, országismeretüket, érdeklődési körüket és pályaválasztásukat teszi behatóbb vizsgálódás tárgyává.

Mivel ez a tanulmány egy pestkörnyéki város kereskedelmi iskolai növendékeinek életkörülményeivel foglalkozik, tehát olyan osztályt ír le, amelyik legtöbbször polgári iskolából lép kereskedelmibe, vagyis társadalmilag emelkedik, nagyon élesen világítja meg az új középosztály termelődésének és ki-gyógyulásának folyamatát. Budapest nagyvárosi vonzása szintén kibontakozik az adatokból. E helyütt mégis nevelési használhatósága miatt említjük meg elsősorban. A vizsgálat eredményéből helyszüke miatt nem áll módunkban szemelvényeket közölni, bár itt-ott az iskola szűkebb körén túlnövő összefüggésekre lehetne rámutatnunk. A körülmények feltárása ugyan éppen nevelői szempontból nem tekinthető teljesnek, mégis elismeréssel kell szólnunk a probléma felvetéséről, mint a tudatos és a valóságot jobban tisztelő nevelés feltételéről. Dícséretet érdemel azonkívül a feldolgozás módja is, valamint a tömör — csupán a lényegre szorítókozó — beszámoló. Bárcsak minél több hasonló iskolai társadalomrajz látna napvilágot, hogy minél előbb elkészülhetne az egész ország nevelésügyi állapotrajza.

Jankovits Miklós.

Giacomo Maffei írásai. Krisztus kalóza címen összegyűjtötte P. Arrighetti Ernő. Fordította **Husztiné Révhegyi Rózsa**. Rákospalota, 1939., kis 8-r. 209 l.

A mai korfordulón a vallásos, erkölcsös nevelés is nagyot változott, nagyot haladt. Eszménye, végső célja mindig a szent ember volt. De a szentek életét a nép fantáziája annyira körülfonta a legenda folyondárjával, hogy az erkölcsi életnek ezek a hősei eszmény helyett inkább másvilágból idetévedt különcöknek látszottak, akiknek követése rendes ember számára nem is lehetséges, nem is kívánatos. A szent élet lényegének tekintették a rendkívülit s az elérhetetlen céllal inkább aggályosságra, kicsinyességre, fari-zeizmusra ösztönöztek, mint Isten fiainak nyílt becsületességére, szabadságára. Ez ellen a meghamisított kereszténység ellen száz évvel ezelőtt kezdette meg erős kritikáját Bosco Szent János s a szeretet himnuszára (1 Kor. 13. f.)

